

วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๓๓๗๘

มะโหระทึก กองทหารเกียรติยศถวายเคารพ แตรวงบรรเลง
เพลงสรรเสริญพระบารมี ครั้นสุดเสียงระโคมแก้ว ไปรด
เกล้า ๆ ให้พระบริรักษ์กฤษฏีกา กรมพระอดิศัย อำนวยการ
ดำเนินกระแสดพระบรมราชโองการ พระราชทานรัฐธรรมนุญแห่ง
ราชอาณาจักรสยามแก่ เจ้าพระยาพิชัยญาติสุพานธะบันรัฐ
ธรรมนุญ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้น ชาวระโคม
กระทั่งแตรมะโหระทึก กองทหารเกียรติยศถวายเคารพ แตรวง
บรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี เป็นเสร็จการ

การถอดรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรสยาม

พุทธศักราช ๒๔๗๕

เนื่องจากประธานสภาผู้แทนราษฎรนำความกราบบังคมทูลพระ
กรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ในกรณีที่สภาผู้แทน
ราษฎรจะทำการถอดรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรสยาม ซึ่งได้
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ พระราชทานแก่วั้น ณพระที่นั่ง
อนันตสมาคม พระราชวังดุสิต และขอพระราชทานพระกรุณา
บารมีปกเกล้า ๆ เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระนาง

เจ้า ฯ พระบรมราชินี ไปประทับเป็นประธานในการนั้น เพื่อเป็น
สวัสดิมงคลแก่ราษฎรสยาม มีพระราชหฤทัยยินดีอำนวยความสะดวกตามความ
ประสงค์ จึงโปรดเกล้า ฯ ให้ประกอบการฉลองรัฐธรรมนุญ
ดังต่อไปนี้

วันที่ ๓๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เจ้าพนักงานพระราชพิธี
เชิญพระพุทธรูปปฏิมาชัยวัฒน์ ประจำรัชกาลปัจจุบันไปประดิษฐาน
พร้อมด้วยฉะบับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยามที่พระที่นั่ง
อนันตสมาคม สรรพด้วยเครื่องมงคลพิธีพร้อมเสร็จ

เวลา ๓๗ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่อง
เต็มยศทหารบก ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สอดสาย
สะพายมหาปรมาภรณ์ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรม
ราชินี ทรงรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จพระราชดำเนินไปยังพระที่นั่ง
อนันตสมาคม ทรงเป็นประธานนำคณะกรรมการราษฎร และ
เสนาบดี ทรงประเคนผ้าไตรพระสงฆ์ ๒๓ รูป มีพระเจ้าวรวงศ์เธอ
กรมหม่อมชินวรวิวัฒน์ สมเด็จพระสังฆราชเจ้าเป็นประธาน
พระสงฆ์ออกไปครองผ้า เสร็จกลับมานั่งเหนืออาสน์แล้ว ทรงจุด
ธูปเทียนเครื่องนมัสการ สมเด็จพระสังฆราชเจ้าถวายศีล พระสงฆ์
เจริญพระพุทธมนตร์จบ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า ถวายอติแรก
สมเด็จพระวันรัต ถวายพระพรตักกั๊บ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๔๗๕ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๘ หน้า ๓๒๐๐

พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราช
ดำเนินเสด็จ

วันที่ ๑๒ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เวลา ๑๐ นาฬิกา
๕๕ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเครื่องยศทหารเรือ
พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนิน
มายังพระที่นั่งอนันตสมาคม ทรงจุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ ทรง
ศีล พระสงฆ์ ๒๓ รูป มีสมเด็จพระสังฆราชเจ้าเป็นประธาน ที่
เจริญพระพุทธมนต์เมื่อเย็นวันก่อน ถวายพรพระแล้ว ทรงเป็น
ประมุขนำคณะกรรมการราษฎรและเสนาบดี ประเคนอาหารภักดี
แก่พระสงฆ์ พระสงฆ์รับพระราชทานอาหารภักดีเสร็จแล้ว ทรง
เป็นประมุขนำคณะกรรมการราษฎรและเสนาบดี ประเอนจตุปัจจัย
ไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา สมเด็จพระสังฆราชเจ้า
ถวายอติเรก สมเด็จพระวันรัต ถวายพระพรดา เมื่อพระสงฆ์กลับ
แล้ว พระยามโนปกรณนิติธาดา ได้กราบบังคมทูลเบิกบรรดา
คณะราษฎรทุกคนที่ไปชุมนุม ณ ที่นั้นเข้าเฝ้า ฯ ที่พระที่นั่งอนันต

พอได้เวลาโปรดเกล้า ฯ ให้พราหมณ์เบิกแว่น ข้าราชการ
รับแว่นเวียนเทียนสมโภชพระพุทธปฏิมาชัยวัฒน์ และฉลองรัฐ
ธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรสยาม พราหมณ์เป่าสังข์ พนักงาน
ภูษามาจุดแกว่งบัณเฑาะว์ ชาวพนักงานประโคมฆ้องชัย แตรวงมโหรี

แตรฝรั่ง เครื่องดุริยางค์ เวียนเทียนครบตามรอบแล้ว พนักงาน
เชิญคณะรัฐมนตรีพร้อมด้วยข้าราชบริพารไปทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจิมแล้ว เชิญกลับไปยังที่เดิม พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จ
พระราชดำเนินกลับ

เวลา ๑๒ นาฬิกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปประทับ
พระแท่นราชอาสน์หน้าพระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาท นักเวียนและ
ลูกเรือได้เคาะระฆังผ่านหน้าพระที่นั่งถวายตัว เสร็จแล้ว เสด็จ
กลับ

รายงานกราบบังคมทูล

การเปิดสะพานรถของกรุงข้ามคลองหัวลำโพง

ในถนนมหาพฤฒาราม

วันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕

ขอเดชะ ฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

เนื่องจากกรุงเทพมหานครตอนใต้แต่บางรักชั้นมาถึง
ตามแยก เป็นทำเลชุมนุมการค้าขายใหญ่มีแต่ถนนเจริญกรุงสาย